

Valtuutettu Helena Särkijärven ym. aloite prosenttitaideperiaatteen soveltamiseksi Paraisten luovuuskeskuksessa

Kaupunginvaltuusto 15.11.2021 § 149

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi seuraavan aloitteen tiedoksi:

”Julkiseen ympäristöön sijoitettu taide on taiteellisten havaintojen ja kokemusten demokraattisin muoto. Taide on läsnä arjessa eikä pelkästään harvojen galleria- ja näyttelykävijöiden nähtävillä ja koettavissa. Julkinen taide luo viihtyisyyttä ja hyvinvointia. Nykyisin puhutaan myös yleisesti taiteen merkityksestä terveydelle. Taide voi lisätä kiinteistön arvoa ja tehdä kiinteistöstä ainutlaatuisen.

Prosenttitaideperiaate tarkoittaa, että osa rakennushankkeen määrärahasta käytetään taiteeseen. Perinteisen prosenttiperiaatteen määritelmän mukaan noin yksi prosentti rakennushankkeen budjetista sijoitetaan taidehankintoihin. Periaate soveltuu niin uudisrakentamiseen, peruskorjauksiin ja täydennysrakentamiseen kuin infrarakentamiseen.

Prosenttitaideperiaatteen toteuttamiseksi on useita rahoitus- ja toimintamalleja. Esimerkiksi Taiteen edistämiskeskus myöntää avustuksia prosenttiperiaatteen toteuttamiseksi rakennushankkeissa. Avustus voi kattaa enimmillään jopa 50 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Vaikkapa naapurikuntamme Kaarina on saanut vuonna 2020 Taiteen edistämiskeskukselta 50 000 euroa Hovirinnan koulutalon ja pihan taidehankintoihin.

Kaupunginhallitus on päättänyt vuonna 2012, että kaupungissa ryhdytään toteuttamaan ns. taiteen prosenttiperiaatetta osana joitakin valittuja rakennus- ja kunnostushankkeita. Saman päätöksen yhteydessä esitettiin, että prosenttitaideperiaatteen noudattamista varten perustettaisiin valmisteleva työryhmä, joka valitsee ne taiteilijat, jotka toteuttavat rakentamisen tai kunnostamisen yhteydessä toteutettavat taidehankkeet tai hankittavat teokset. Työryhmään tulee sisältyä taidealan asiantuntijoita ja sen pysyviä jäseniä ovat palvelutoimintojen (ts. teknisten tukipalvelujen) päällikkö, kaavoituspäällikkö sekä kulttuuripäällikkö.

Esitämme, että kaupunginhallitus nimeää työryhmän tulevan luovuuskeskuksen prosenttitaideperiaatteen toteuttamista varten. Lisäksi luovuuskeskuksen budjettiin tulee korvamerkitä prosenttitaideperiaatteen hengen mukainen summa rakennukseen hankittavia taideteoksia varten. Tämä helpottaa myös erilaisten avustusten hakemista. Taidehankinnat pitää integroida osaksi luovuuskeskuksen rakennusprosessia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa parhaan mahdollisen lopputuloksen saavuttamiseksi.”

Kaupunginhallitus 23.05.2022 § 155
1284/12.03.00/2021

Valmistelija

Kiinteistöpäällikkö Seppo Pihl, puh. 0400 451 424
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Prosenttiperiaatteen mukainen taide voidaan määritellä seuraavasti:

Prosenttitaidetta voi olla kuvataideteos, maalaus tai valokuva, ääni- tai valoteos tai istutus. Taidetta voi edustaa yksittäinen työ, mutta se voi sisältyä kiinteänä osana rakennuksen rakenteisiin värityksen tai eri materiaalien muodossa. Rakennuksen osat voivat muodostaa taideteoksen. Konkreettisia kohteita voivat olla portaat, savupiiput tai ovet ja muut vastaavantyyppiset kohdistukset.

Paraisten luovuuskeskuksen arkkitehtisuunnittelun perusteena on ollut sovittava korjattava kokonaisuus yhteen uudisrakentamisen kanssa, jolloin on ollut selkeä haaste uudistaa nykyistä korjattavaa rakennusmassaa rakennettavan uudisosan rakennukseen. Lisäksi toisen asteen ammatillisen koulutuksen tilat valmistuvat uudisosan välittömään yhteyteen, jolloin kokonaisuuden hallinta taiteen suhteen on kokonaisuutta huomioiva.

Rakennuksen visio on monipuolinen ja tiloja suunnataan monille käyttäjäryhmille tehokkaasti ja yhdessä toimien.

Visio lyhyesti:

Inspiroiva oppimisympäristö

Joustavat tilat eri käyttäjä- ja sidosryhmille

Toimivat laadukkaat, esteettiset ja kestävät tilaratkaisut

Hyvinvoivat käyttäjät - eloisa kaksikielisyys

Taide on kohdistettava määrittelyn mukaisesti huomioiden eri tilakokonaisuudet ja käyttäjä- sekä sidosryhmät.

Kohdistetun taiteen määrittelemiseksi menetelmäksi muodostetaan eri tarvealueita vastaamaan kokonaisvaltainen ja joustava työryhmä:

Arkkitehti - rakennussuunnittelun ja materiaalien asiantuntija

Käyttäjä - pedagogisen ryhmän johtaja

Kulttuuripäällikkö - taiteen asiantuntija

Kiinteistöpäällikkö - rakenneasiat, kokonaisuus

Taideasiantuntijat ja sidosryhmien edustajat joustavasti tarpeen mukaan

Päätökset tehdään hankkeen ohjausryhmän ja kulttuuri- ja liikuntalautakunnan esitysten mukaisesti kaupunginhallituksessa.

Päätöstä valita luovuuskeskus taiteen prosenttiperiaatteen kohteeksi ei ole yksilöity, mutta hankkeen laajuus ja vaikuttavuus huomioiden se on prioriteetti. Hankkeeseen ei ole suoraan kohdistettu prosenttiosuusrahoitusta ja päätös on tehtävä. Hankkeen budjetointiin ei ole sisällytetty monimuotoisuuden ja vallitsevan markkinatilanteen perusteella prosenttiosuutta.

Prosenttiperiaatteen muodostetaan taiteen määrältään ja sisällöltään kohtuullinen kokonaisuus. Kokonaisuus sopeutetaan osaltaan suoraan suunniteltuun rakennuskokonaisuuteen ja osaksi tuotetaan lisäarvona hankkeeseen, jolloin kustannus on laskennallista tasoa huomattavasti pienempi. Päätöksen budjetin lisämäärärahasta tekee kaupunginhallitus.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää:

1) että perustetaan työryhmä, johon nimetään arkkitehti, pedagogisen ryhmän johtaja, kulttuuripäällikkö, kiinteistöpäällikkö ja tarvittavat asiantuntijat tarpeen

mukaan, määrittelemään taiteen määrä, kohdistus ja kustannuskertymä

2) että päätöksen kokonaisuudesta ja määrärahasta tekee kaupunginhallitus.

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä teknisten tukipalvelujen selvityksen ja esittää valtuustolle aloitteen toteamista loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Jakelu

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Aloitteen tekijä, tekninen päällikkö, kiinteistöpäällikkö
